

РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 1102/2008 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

от 22 октомври 2008 година

относно забраната за износ на метален живак и някои живачни съединения и смеси и безопасното съхранение на метален живак

(текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за създаване на Европейската общност, и по-специално член 175, параграф 1 от него и, във връзка с член 1 от настоящия регламент, член 133 от него,

като взеха предвид предложението на Комисията,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет ⁽¹⁾,

след консултация с Комитета на регионите,

в съответствие с процедурата, предвидена в член 251 от Договора ⁽²⁾,

като имат предвид, че:

- (1) Живачните емисии са признати за глобална заплаха, което дава основание за предприемане на действие на местно, регионално, национално и световно равнище.
- (2) В съответствие със съобщението на Комисията до Съвета и Европейския парламент, озаглавено „Стратегия на Общността относно живака“, заключенията на Съвета от 24 юни 2005 г. и резолюцията на Европейския парламент от 14 март 2006 г. ⁽³⁾ относно горепосочената стратегия, е необходимо да се намали рискът от експозиция на живак на хората и на околната среда.
- (3) Ветите на общностно равнище мерки трябва да се разглеждат като част от всеобщите усилия за намаляване на риска от експозиция на живак, предприети по-специално в рамките на Програмата относно живака в рамките на Програмата на Обединените нации за опазване на околната среда.
- (4) Екологичните и социалните проблеми произлизат от затварянето на мините за живак в Общността. Следва да се продължи подкрепата на проекти и други инициативи от

наличния механизъм за финансиране, за да се позволи на засегнатите области да намерят осъществими решения за местната околна среда, заетостта и икономическите дейности.

- (5) Износът на метален живак, руда цинобър, живачен (I) хлорид, живачен (II) оксид и смеси на метален живак с други вещества, включително живачни сплави, с концентрация на живак най-малко 95 % от тегловната маса (w/w) от Общността следва да бъде забранен, за да се намали значително световното предлагане на живак.
- (6) Забраната за износ ще доведе до значителни излишъци от живак в Общността, чието повторно появяване на пазара следва да се предотврати. По тази причина следва да се гарантира безопасното съхранение на този живак в рамките на Общността.
- (7) С оглед предоставяне на възможности за безопасно съхранение на метален живак, който се смята за отпадък, е целесъобразно да се дерогира от член 5, параграф 3, буква а) от Директива 1999/31/ЕО на Съвета от 26 април 1999 г. относно депонирането на отпадъци ⁽⁴⁾ за някои видове депониране, и да се обявят за неприложими критериите, установени в раздел 2.4 на приложението към Решение 2003/33/ЕО на Съвета от 19 декември 2002 г. за определяне на критерии и процедури за приемане на отпадъци на депа съгласно член 16 и приложение II към Директива 1999/31/ЕО ⁽⁵⁾ относно временно съхранение с възможност за възстановяване на метален живак за повече от една година в определени и оборудвани за тази цел надземни съоръжения.
- (8) Другите разпоредби на Директива 1999/31/ЕО следва да се прилагат за всички съоръжения за съхранение на метален живак, считан за отпадък. Това включва изискването, установено в член 8, буква а), подточка iv) на тази директива, заявителят за разрешително да осигури подходящ начин под формата на финансово обезпечаване или всякакви други еквивалентни начини, да гарантира, че задълженията (включително относно управлението след закриване), произтичащи съгласно разрешителното, се изпълняват, а процедурите по закриване се спазват. Освен това за такива съоръжения за съхранение се прилага Директива 2004/35/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 април 2004 г. относно екологичната отговорност по отношение на предотвратяването и отстраняването на екологичните щети ⁽⁶⁾.

⁽¹⁾ ОВ С 168, 20.7.2007 г., стр. 44.

⁽²⁾ Становище на Европейския парламент от 20 юни 2007 г. (ОВ С 146 Е, 12.6.2008 г., стр. 209), Обща позиция на Съвета от 20 декември 2007 г. (ОВ С 52 Е, 26.2.2008 г., стр. 1) и Позиция на Европейския парламент от 21 май 2008 г. (все още не публикувана в Официален вестник). Решение на Съвета от 25 септември 2008 г.

⁽³⁾ ОВ С 291 Е, 30.11.2006 г., стр. 128.

⁽⁴⁾ ОВ L 182, 16.7.1999 г., стр. 1.

⁽⁵⁾ ОВ L 11, 16.1.2003 г., стр. 27.

⁽⁶⁾ ОВ L 143, 30.4.2004 г., стр. 56.

- (9) За временно съхранение на метален живак за повече от една година в определени и оборудвани за тази цел надземни съоръжения следва да се прилага Директива 96/82/ЕО на Съвета от 9 декември 1996 г. относно контрола на опасностите от големи аварии, които включват опасни вещества ⁽¹⁾.
- (10) Настоящият регламент не следва да засяга Регламент (ЕО) № 1013/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 14 юни 2006 г. относно превози на отпадъци ⁽²⁾. Въпреки това, за целите на подходящото обезвреждане на метален живак в Общността, се насърчават компетентните органи по местоназначението и изпращането да се въздържат от повдигане на възражения срещу превози на метален живак, който се смята за отпадък, въз основа на член 11, параграф 1, буква а) от този регламент. Отбелязва се, че съгласно член 11, параграф 3 от него, в случай че в държавата-членка на изпращането общото количество на произведените за една година опасни отпадъци е толкова малко, че осигуряването на нови специализирани инсталации за обезвреждане в тази държава-членка би било икономически неизгодно, член 11, параграф 1, буква а) от него не се прилага.
- (11) С оглед да се гарантира безопасно за здравето на човека и околната среда съхранение, оценката за безопасност, която се изисква при подземно съхранение съгласно Решение 2003/33/ЕО, следва да бъде допълнена със специфични изисквания и следва да започне да се прилага и при неподземно съхранение. Не следва да се разрешават никакви операции по окончателно обезвреждане, преди да са одобрени специалните изисквания и критериите за приемане. Условието за съхранение в солна мина или в дълбоки, подземни, твърди скални образувания, пригодени за обезвреждане на метален живак, следва да отговарят поспециално на принципите за защита на подпочвените води от живак, за предотвратяване на живачни изпарения, за непроницаемост на заобикалящата среда за газ и течности и, в случай на постоянно съхранение, за плътно капсулиране на отпадъците в края на процеса на преобразуване на мините. Тези критерии следва да бъдат въведени в приложенията към Директива 1999/31/ЕО, когато бъдат изменени за целите на настоящия регламент.
- (12) Условието за надземно съхранение следва да отговарят поспециално на принципите за обратимост на съхранението, защита на живака от атмосферни води, непроницаемост към почвата и предотвратяване на емисии на живачни изпарения. Тези критерии следва да бъдат включени в приложенията към Директива 1999/31/ЕО, когато бъдат изменени за целите на настоящия регламент. Надземното съхранение на метален живак следва да се смята за временно решение.
- (13) Хлор-алкалната промишленост следва да изпрати всички относими данни, свързани с преустановяването на употребата на живачни клетки в нейните инсталации на Комисията
- и на компетентните органи на съответните държави-членки, за да улесни изпълнението на настоящия регламент. Промислените отрасли, които добиват живак при пречистването на природен газ или като страничен продукт при дейностите по добив и топене на цветни метали, също следва да предоставят необходимите данни на Комисията и компетентните органи на съответните държави-членки. Комисията следва да оповести публично тази информация.
- (14) Държавите-членки следва да предоставят информация относно издадените разрешителни за съоръжения за съхранение, както и относно прилагането и пазарните последици на настоящия регламент, за да може да му се направи съвременна оценка. Вносителите, износителите и операторите следва да предоставят информация относно движението и използването на метален живак, руда цинобър, живачен (I) хлорид, живачен (II) оксид и смеси на метален живак с други вещества, включително живачни сплави, с концентрация на живак най-малко 95 % от тегловната маса (w/w).
- (15) Държавите-членки следва да определят санкции, приложими при нарушение на разпоредбите на настоящия регламент, които да се налагат на физически и юридически лица. Тези санкции следва да бъдат ефективни, пропорционални и възпиращи.
- (16) Уместно е да се организира обмен на информация със съответните заинтересовани страни, за да се оцени евентуалната необходимост от допълнителни мерки, свързани с износа, вноса и съхранението на живак, живачни съединения и съдържащи живак продукти, без да се засягат правилата относно конкуренцията, предвидени в Договора, по-специално член 81 от него.
- (17) Комисията и държавите-членки следва да насърчават предоставянето на техническа помощ на развиващите се държави и на държавите с икономики в преход, особено помощ, която улеснява прехода към алтернативни технологии, които не използват живак, и поэтапното прекратяване на използването и изхвърлянето на живак и живачни съединения.
- (18) Продължават научните изследвания относно безопасното обезвреждане на живак, включително различните техники за стабилизиране или други методи за обездвижване на живака. Комисията следва приоритетно да преразглежда тези научни изследвания и да представи доклад възможно най-скоро. Тази информация е важна за създаването на стабилна основа за преразглеждане на настоящия регламент с оглед постигане на заложената в него цел.
- (19) Комисията следва да вземе предвид тази информация, когато представя доклад за оценка с оглед определяне на евентуалната необходимост от изменение на настоящия регламент.

⁽¹⁾ ОВ L 10, 14.1.1997 г., стр. 13.

⁽²⁾ ОВ L 190, 12.7.2006 г., стр. 1.

- (20) Комисията следва също така да следи промените в международен план на търсенето и предлагането на живак, по-специално многостранните преговори, и да докладва по този въпрос, за да може да се направи оценка за последователността на цялостния подход.
- (21) Мерките, необходими за прилагането на настоящия регламент относно временното съхранение на метален живак в определени съоръжения, посочени в него, следва да бъдат приети в съответствие с Директива 1999/31/ЕО, като се отчита пряката връзка между настоящия регламент и тази директива.
- (22) Доколкото целта на настоящия регламент, а именно да се намали експозицията на живак чрез забрана за износ и задължение за съхранение, не може да бъде постигната в достатъчна степен от държавите-членки, и следователно, предвид въздействието върху движението на стоките и функционирането на вътрешния пазар, както и предвид трансграничното естество на замърсяването с живак, може да бъде по-добре постигната на общностно равнище, Общността може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от Договора. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящият регламент не надхвърля необходимото за постигането на тази цел,

Член 3

1. Чрез дерогация от член 5, параграф 3, буква а) от Директива 1999/31/ЕО метален живак, който се счита за отпадък, може, при подходящи условия на изолиране:

- а) да се съхранява временно за повече от една година или за постоянно (операции по обезвреждане D 15 или D 12 съответно, както е определено в приложение II А към Директива 2006/12/ЕО) в солни мини, пригодени за обезвреждане на метален живак, или в дълбоки подземни, твърди скални образувания, осигуряващи ниво на безопасност и изолация, равностойно на това на солните мини, или

- б) да се съхранява временно (операция по обезвреждане D 15, както е определено в приложение II А към Директива 2006/12/ЕО) за повече от една година в надземни съоръжения, изключително предназначени и оборудвани за временното съхранение на метален живак, при което не се прилагат критериите, посочени в раздел 2.4 на приложението към Решение 2003/33/ЕО.

Останалите разпоредби на Директива 1999/31/ЕО и Решение 2003/33/ЕО се прилагат за букви а) и б).

2. Директива 96/82/ЕО се прилага за начините на съхранение, посочени в параграф 1, буква б) от настоящия член.

Член 4

1. Оценката на безопасността, която се извършва съгласно Решение 2003/33/ЕО за обезвреждането на метален живак, в съответствие с член 3 от настоящия регламент, гарантира, че са обхванати специфичните рискове, произтичащи от естеството и свойствата в дългосрочен план на металния живак и неговото изолиране.

2. Разрешителното, посочено в членове 8 и 9 от Директива 1999/31/ЕО за съоръженията, посочени в член 3, параграф 1, букви а) и б) от настоящия регламент, включва изисквания за редовни визуални инспекции на контейнерите и инсталирането на подходящи детектори за изпарения, способни да засекат всякакво изтичане.

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

Член 1

1. От 15 март 2011 г. се забранява износът от Общността на метален живак (Hg, CAS RN 7439-97-6), руда цинобър, живачен (I) хлорид (Hg₂Cl₂, CAS RN 10112-91-1), живачен (II) оксид (HgO, CAS RN 21908-53-2) и смеси на метален живак с други вещества, включително живачни сплави, с концентрация на живак най-малко 95 % от тегловната маса (w/w).

2. Забраната не се отнася за износ на съставките, посочени в параграф 1 за научни изследвания и разработки, медицински или аналитични цели.

3. От 15 март 2011 г. се забранява смесването на метален живак с други вещества с единствена цел износ на метален живак.

Член 2

От 15 март 2011 г. посочените по-долу се считат за отпадък и се обезвреждат в съответствие с Директива 2006/12/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 5 април 2006 г. относно отпадъците⁽¹⁾ по начин, който е безопасен за човешкото здраве и околната среда:

- а) металният живак, който вече не се използва в хлор-алкалната промишленост;

⁽¹⁾ ОВ L 114, 27.4.2006 г., стр. 9.

3. Изискванията за съоръжения, посочени в член 3, параграф 1, букви а) и б) от настоящия регламент, както и критериите за приемане на металния живак, за изменение на приложения I, II и III от Директива 1999/31/ЕО, се приемат в съответствие с процедурата, посочена в член 16 от тази директива. Комисията прави подходящо предложение при първа възможност, и най-късно до 1 януари 2010 г., като взема предвид резултата от обмена на информация съгласно член 8, параграф 1 и доклада относно изследванията върху възможностите за безопасно обезвреждане съгласно член 8, параграф 2.

Операция по окончателното обезвреждане (операция по обезвреждане D 12, както е определено в приложение II А от Директива 2006/12/ЕО) относно металния живак, се разрешава единствено след датата на приемане на изменението на приложения I, II и III от Директива 1999/31/ЕО.

Член 5

1. Държавите-членки предоставят на Комисията копие на всяко разрешително, издадено за съоръжение, предназначено за временното или постоянно съхранение на метален живак (операции по обезвреждане D 15 или D 12 съответно, както са определени в приложение II А от Директива 2006/12/ЕО), придружено от съответната оценка на безопасността съгласно член 4, параграф 1 от настоящия регламент.

2. До 1 юли 2012 г. включително държавите-членки информират Комисията относно прилагането и пазарните последици от настоящия регламент на съответната им територия. По искане на Комисията държавите-членки предоставят тази информация по-рано от тази дата.

3. До 1 юли 2012 г. вносителите, износителите и операторите на дейностите, посочени в член 2, както е уместно, изпращат на Комисията и на компетентните органи следните данни:

- а) обеми, цени, държава на произход и държава по местоназначение, както и предназначение на металния живак, влизаш в Общността;
- б) обеми, държава на произход и държава по местоназначение на металния живак, считан за отпадък, предмет на презгранична търговия в рамките на Общността.

Член 6

1. Засегнатите предприятия от хлор-алкалната промишленост изпращат на Комисията и компетентните органи на съответните държави-членки следните данни относно изваждането от употреба на живак за дадена година:

- а) най-добрите прогнози за общото количество живак, което все още се използва в хлор-алкалните електролитни клетки;

- б) общото количество живак, което се съхранява в съоръжението;

- в) количеството отпадъчен живак, изпратено на отделни съоръжения за временно или постоянно съхранение, местоположение и данни за връзка със съответните съоръжения.

2. Засегнатите предприятия в промишлените отрасли, които добиват живак при пречистването на природен газ или като страничен продукт при дейностите на добив и топене на цветни метали, изпращат на Комисията и компетентните органи на съответните държави-членки следните данни относно добития живак за дадена година:

- а) количество добит живак,

- б) количеството живак, изпратено на отделни съоръжения за временно или постоянно съхранение, местоположението, както и данните за връзка със съответните съоръжения.

3. Засегнатите предприятия изпращат данните, посочени в параграфи 1 и 2, както е приложимо, за пръв път до 4 декември 2009 г. включително, и след това всяка година до 31 май.

4. Комисията оповестява публично посочената в параграф 3 информация в съответствие с Регламент (ЕО) № 1367/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 6 септември 2006 г. относно прилагането на разпоредбите на Орхуската конвенция за достъп до информация, публично участие в процеса на вземане на решения и достъп до правосъдие по въпроси на околната среда към институциите и органите на Общността ⁽¹⁾.

Член 7

Държавите-членки установяват система от санкции, приложими при нарушение на разпоредби на настоящия регламент и вземат всички мерки, необходими за осигуряване на прилагането им. Санкциите трябва да бъдат ефективни, пропорционални и възпиращи. Държавите-членки нотифицират на Комисията тези разпоредби до 4 декември 2009 г. включително и я нотифицират незабавно за всяко последващо изменение, което ги засяга.

Член 8

1. Комисията организира обмен на информация между държавите-членки и съответните заинтересовани страни до 1 януари 2010 г. По-специално, обменът на информация разглежда необходимостта от:

- а) разширяване на забраната за износ, така че да обхване други живачни съединения, смеси с по-ниско съдържание на живак и съдържащите живак продукти, по-специално термометри, барометри и сфигмоманометри;

⁽¹⁾ ОВ L 264, 25.9.2006 г., стр. 13.

- б) забрана за внос на метален живак, живачни съединения и съдържащи живак продукти;
- в) разширяване на задължението за съхранение, така че да обхване металния живак от други източници;
- г) определяне на срокове във връзка с временното съхранение на метален живак.

Този обмен на информация включва също така разглеждане на научните изследвания за възможностите за безопасно обезвреждане.

Комисията организира допълнителен обмен на информация, когато е налице нова относима информация.

2. Комисията преразглежда периодично научноизследователските дейности относно възможностите за безопасно обезвреждане, включително втвърдяването на металния живак. Комисията предоставя доклад на Европейския парламент и на Съвета до 1 януари 2010 г. Въз основа на този доклад Комисията представя, ако е уместно, предложение за ревизия на настоящия регламент при първа възможност и не по-късно от 15 март 2013 г.

3. Комисията оценява прилагането и пазарните последици от настоящия регламент в Общността, като отчита информацията, посочена в параграфи 1 и 2 и в членове 5 и 6.

4. Комисията предоставя, при първа възможност, но не по-късно от 15 март 2013 г., на Европейския парламент и на Съвета доклад, придружен ако е уместно от предложение за ревизия на настоящия регламент, който отразява и оценява резултатите от обмена на информация, посочен в параграф 1, и от оценката, посочена в параграф 3, както и доклада, посочен в параграф 2.

5. Комисията докладва на Европейския парламент и на Съвета до 1 юли 2010 г. включително за постигнатия напредък в многостранните дейности и преговори относно живака, като прави оценка по-специално на съгласуваността на графика и обхвата на мерките, определени в настоящия регламент, с развитието в международен план.

Член 9

До 15 март 2011 г. държавите-членки могат да запазят национални мерки, ограничаващи износа на метален живак, руда цинобър, живачен (I) хлорид, живачен (II) оксид и смеси на метален живак с други вещества, включително живачни сплави, с концентрация на живак най-малко 95 % от тегловната маса (w/w), които са били приети в съответствие със законодателството на Общността преди 22 октомври 2008 г.

Член 10

Настоящият регламент влиза в сила на двадесетия ден след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави-членки.

Съставено в Страсбург на 22 октомври 2008 година.

За Европейския парламент

Председател

H.-G. PÖTTERING

За Съвета

Председател

J.-P. JOUYET